

CMENTARZYSKO KURHANOWE SAMŁAWKI ST. I

GM. KOLNO

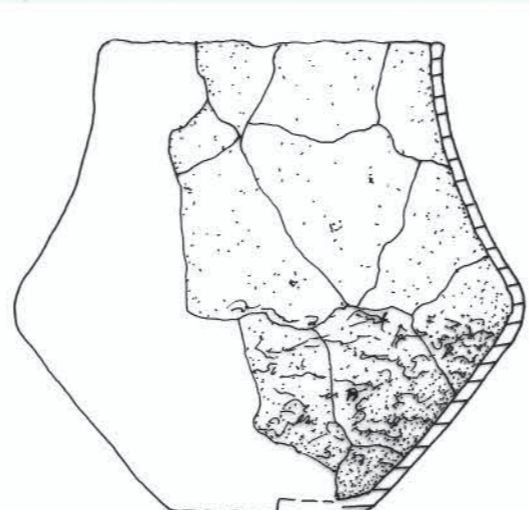
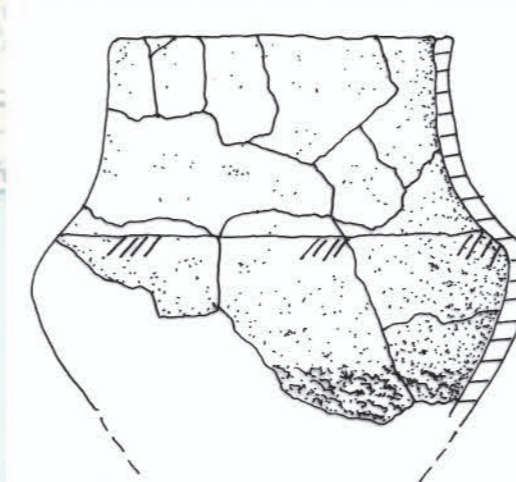
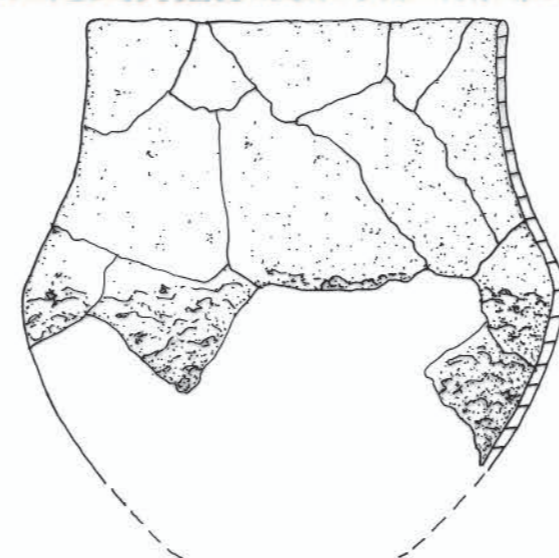
Cmentarzisko kurhanowe położone jest w obrębie kompleksu leśnego w miejscowości Samławki około 2 km na południowy-wschód od wsi, w dawnym Lesie Miejskim Reszla. W 1901 roku wyrywkowe poszukiwania na cmentarzysku przeprowadził A. Bezenberger, wykonując pionowe wkopy w centralnej części dwóch kopców (nr I i IV wg. A.B.). Autor pierwszych badań ustalił, że kurhany posiadały kamienno-ziemne nasypy i analogiczne wyposażenie, w postaci czterech częściowo chropowatych popielnic i towarzyszących im pokryw misowatych. W jednym z kurhanów znajdowała się pozbawiona inwentarza grobowego skrzynia kamienna, zniszczona podczas badań i nie zadokumentowana (Bezenberger 1909: 29-34, 1909: 493).

Plan zbiorczy cmentarzyska

Kurhan nr 3
Grocik krzemienisty

Cmentarzisko ponownie "odkryto" w 2012 roku podczas weryfikacyjnych badań powierzchniowych w obrębie mikroregionu. Wznowienie po przeszło stu latach prac wykopaliskowych na stanowisku miało na celu przebadanie nierozpoznanych przez A. Bezenbergera kopców i uściślenie danych na temat ich chronologii oraz konstrukcji. Dotychczas, w trakcie sezonu 2012 i 2013, przebadano dwa kurhany oznaczone numerami 1 i 3. Pracami na stanowisku kierowali Agnieszka Jaremek i Marcin Gładki.

Kurhan nr 1

Kurhan nr 1

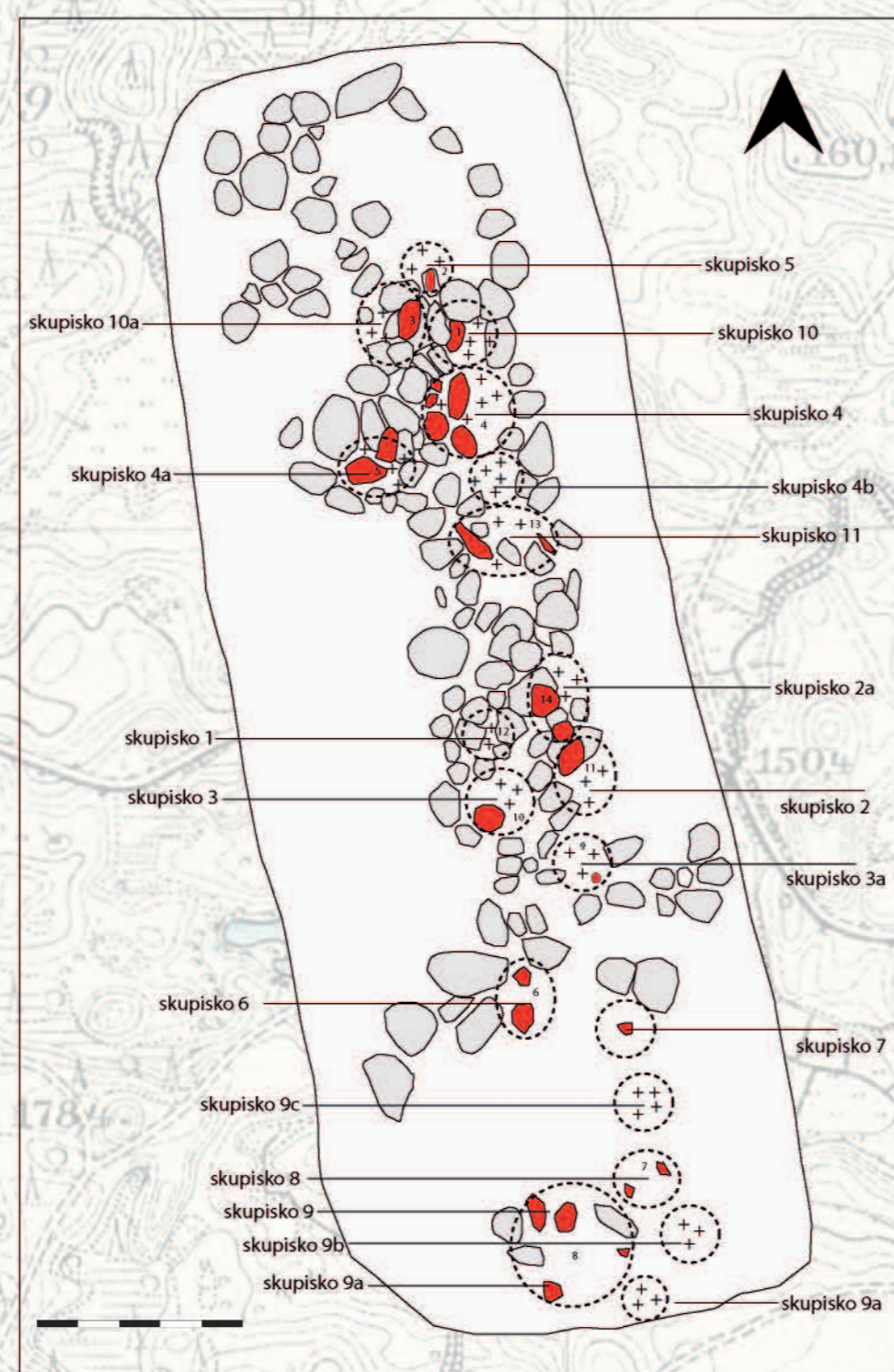
- kamienno-ziemny nasyp o średnicy około 10 m; dookolny, wielowarstwowy krąg kamienny wykonany z precyzyjnie dobranych, masywnych otoczaków, ściśle do siebie przylegających; w części SE przerwa w przebiegu, tworząca rodzaj wejścia do bruku z pochówkami
- kopuła kamienną w kształcie wydłużonego owalu przebiegająca na osi NW-SE zlokalizowana w centralnej części kopca; bruk kamienny w kształcie prostokąta, o przebiegu analogicznym do kopuły, wykonany z precyzyjnie dobranych, niewielkich otoczaków; w części NW pionowo wkopany blok kamienny, w części SE poziomo ułożony blok kamienny
- w obrębie bruku pochówki ciałopalne popielnicowe, skoncentrowane w północnej części; zły stan zachowania materiałów umożliwił rekonstrukcję jedynie ośmiu popielnic

Kurhan nr 1
Stan zachowania popielnic

Kurhan nr 1
Eksploracja bruku

Kurhan nr 1
Poziom bruku z pochówkami

Kurhan nr 3

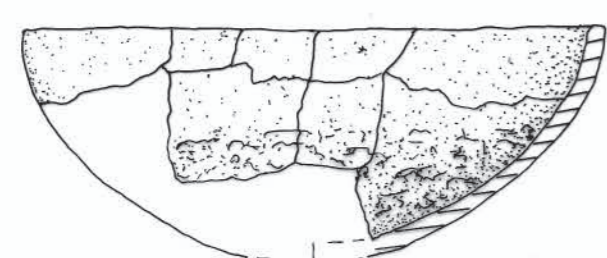
Kurhan nr 3:

- kamienno-ziemny nasyp o średnicy około 8 m; dookolny, szeroki i wielowarstwowy krąg kamienny wykonany z różnej wielkości otoczaków; brak przerwy w przebiegu
- brak wewnętrznej kopuły przykrywającej bruk; bruk kamienny w kształcie prostokąta, usytuowany we wschodniej części kurhanu, przebiegający na osi NW-SE, wykonany z precyzyjnie dobranych, niewielkich otoczaków; konstrukcja w nasypie i północnej części bruku zniszczona przez dwa wkopy
- w obrębie bruku pochówki ciałopalne popielnicowe, rozmieszczone równomiernie; zrekonstruowano dziewięć popielnic

Kurhan nr 1

Analiza naczyń pochodzących z badań cmentarzyska w Samławkach wskazuje, że reprezentują one w większości formy charakterystyczne dla zespołów datowanych na I fazę kultury kurhanów zachodniobałtyjskich. Wśród materiałów analogicznych można wskazać okazy pochodzące z cmentarzysk w Stolnie, Jełguniu i Bogdanach (Hoffmann 1999: T. LII, CXI, CXV). W zakresie tektoniki, widać tu wyraźne tradycje stylistyczne kultury łuzycyjskiej, typowe dla późnej epoki brązu. Tak wczesne datowanie większości materiałów ceramicznych z kurhanu nr 1 i 3 w Samławkach pozostaje w sprzeczności z chronologią kurhanów typu IV, w szczególności zaś do stanowiącego najbliższą analogię kurhanu nr I z cmentarzyska w Rybnie datowanego na przełom II i III fazy kczb.

Pod względem konstrukcji i wymiarów kurhany nr 1 i 3 należą do typu IV wg. klasyfikacji M. Hoffmana. Obiekty tego typu zawierają z reguły od 20 do 50 kulistodennych popielnic ustawionych na bruku w jednej lub dwu warstwach. Występują pojedynczo, w obrębie nekropoli z innymi typami kurhanów lub wyłącznie z kurhanami tego samego typu. Zasięg ich występowania to Pojezierze Olsztyńskie, Pojezierze Mrągowskie, północne Mazowsze, Równina Warmińska oraz zachodnia część krainy Wielkich Jezior Mazurskich. Kurhany typu IV, których konstrukcja może stanowić analogię dla kurhanu nr 1 i 3 w Samławkach odkryto m.in. w Rybnie, Piórkowie i Lidzbarku Warmińskim. (Hoffmann 2000: 34, 146-147).